

<inbreng voor verkiezingsprogrammacommissies politieke partijen – juli 2025>

Een weerbare samenleving begint in de wijk

Geachte programmacommissie,

Weerbaarheid ontstaat lokaal, in de leefwereld van mensen; het begint niet pas bij crisissituaties. In de wijk wordt de basis gelegd voor veerkracht, verbinding, veiligheid en samenredzaamheid. In een tijd van maatschappelijke druk, onzekerheden en toenemende ongelijkheid, is investeren in sterke gemeenschappen geen luxe maar pure noodzaak. De sociale infrastructuur in wijken (zoals sociaal werkers, goed ondersteunde vrijwilligers en laagdrempelige ontmoetingsplekken zoals buurthuizen) is het fundament van een weerbare samenleving. Daar leren mensen elkaar kennen, bouwen ze hechte gemeenschappen en is er tijdig hulp nabij wanneer het nodig is.

Maar dat vraagt wel om concrete acties. Daarom vragen wij u het volgende op te nemen:

Maak een Wet Sociale Basis

Een weerbare buurt ontstaat niet vanzelf. Dit vraagt om structurele investeringen in plekken waar mensen elkaar ontmoeten én in sociale professionals – zoals jongerenwerkers en opbouwwerkers - die mensen activeren, mobiliseren en sterke netwerken ontwikkelen. Met een Wet Sociale Basis wordt deze sociale infrastructuur wettelijk verankerd en is deze niet langer afhankelijk van onzekere politieke en budgettaire schommelingen op de verschillende bestuurslagen. Zodat iedere burger erop kan rekenen, waar je ook woont.

Verbind sociaal domein en zorg integraal

Weerbaarheid versterken vraagt om samenhangend beleid. Veel problemen hebben niet alleen een 'zorg' of 'sociaal' aspect, maar beide. Maak daarom samenwerking mogelijk tussen zorgorganisaties, wijkteams, ggz, scholen en sociaal werk – met gedeelde doelen, middelen en mandaat. Een nieuwe Wet Sociale Basis kan de schotten tussen Wmo, Wlz, Zvw en de Participatiewet wegnemen en zo een duurzame basis leggen om echt domeinoverstijgend samen te werken.

Voorkom escalatie met preventie en vroegsignalering

Preventie is geen bijzaak, maar randvoorwaarde. Professionals in de wijk zien signalen vroeg, bieden ondersteuning en brengen mensen in beweging. Daarmee dragen ze onder meer bij aan criminaliteitspreventie, het voorkomen van schulden, schooluitval, eenzaamheid en verwaarlozing – en dus aan leefbaarheid en veiligheid.

Waarborg basisvoorzieningen zoals sociaal raadslieden

Toegang tot ondersteuning mag niet afhangen van je postcode. In iedere gemeente moet sociaaljuridische hulp laagdrempelig toegankelijk zijn, zodat mensen tijdig worden geholpen en problemen niet onnodig escaleren of juridiseren. Dit is essentieel voor maatschappelijke stabiliteit en herstel van vertrouwen in de overheid en de rechtsstaat.

Barmhartige opvang voor de meest kwetsbaren

Een samenleving laat zich kennen door de manier waarop zij omgaat met de meest kwetsbare mensen. Iedereen in Nederland verdient respect, mededogen en een veilige opvangplek, ook als eerste stap naar herstel en perspectief. Daarvoor is menswaardige, toegankelijke en goed gefinancierde maatschappelijke opvang nodig.

Tot slot: structurele erkenning en waardering

Het is tijd voor een koerswijziging: niet ad-hoc bezuinigingen, maar structurele waardering en wettelijke borging van een sociale basisinfrastructuur die essentieel is voor het functioneren van onze samenleving: in voor- en tegenspoed. Laat het sociaal werk niet opereren in de luwte, maar erken de unieke meerwaarde: zichtbaar, vakbekwaam, altijd dichtbij.

Wij nodigen uw programmacommissie uit om deze visie te omarmen en samen met ons te bouwen aan een weerbare samenleving met sterke, leefbare buurten. Wanneer u vragen heeft, laat het ons weten. We denken graag mee.

Met vriendelijke groet,

Lex Staal
directeur-bestuurder
Sociaal Werk Nederland